

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.288/2018/5.sz.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2018. július 04. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A különös kegyetlenséggel, védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntette miatt ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2018. február 21. napján kihirdetett 25.B.371/2017/8. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásában felmerült 6.350 (hatezer-háromszázötven) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles viselni.

I n d o k o l á s

I.

A Debreceni Törvényszék vádlottat emberölés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban Btk.) 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) és j) pont)] miatt 5 év fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés fele részének kitöltését követő napban határozta meg és kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

II.

Az elsőfokú ítélet ellen két irányban jelentettek be fellebbezést.

Az ügyész a nyilatkozattételre fenntartott három napon belül a vádlott terhére, a büntetés súlyosítása, a szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés hosszabb tartamban való megállapítása érdekében élt perorvoslattal. Indokai szerint az elsőfokú bíróság a

büntetés kiszabásánál irányadó bűnösségi körülmények közül eltúlzott jelentőséget tulajdonított a csekély számú enyhítő körülményeknek, így a vádlott idős korának, büntetlen előéletének és a részbeni beismerő vallomásának. Ezzel szemben nem értékelte kellő súllyal, hogy a vádlott a hozzátartozója sérelmére hosszabb időn keresztül valósította meg a cselekményét, rossz fizikai és mentális állapotban lévő gyermeke táplálását, gondozását elmulasztva őt emberhez nem méltó körülmények között tartotta, mellyel további egészségromlást idézett elő, ami végül a sértett halálához vezetett. Mindezen túl további súlyosító körülményt jelent az ilyen jellegű cselekmények megyei és országos szintű elszaporodottsága, ezért a büntetés lényeges súlyosítása indokolt.

A vádlott és a védő az ítélet kihirdetését követően a bűnösség megállapítása miatt, felmentés céljából terjesztettek elő jogorvoslatot.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.168/2018/1-I. számú átiratában a büntetés súlyosítására irányuló ügyészi fellebbezést fenntartva a tényállást megalapozottnak, a vádlott bűnösségére vont következtetést és a bűncselekmények jogi minősítését törvényesnek tartva az ítélet részbeni megváltoztatására, a fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamának felemelésére, egyebekben a jogorvoslattal támadott határozat helybenhagyására tett indítványt.

A nyilvános ülésen a másodfokú ügyészség képviselője az átiratában foglaltakat fenntartotta.

A védő a fellebbezésre irányuló perorvoslatát a büntetés enyhítése céljából tartotta fenn a nyilvános ülésen. A vádlott továbbra is vitatta a bűnösségét.

III.

Az ügyészi fellebbezés részben alapos, a védelmi jogorvoslatok alaptalanok.

Az elsőfokú bíróság a tárgyalást még a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban korábbi Be.) alapján folytatta le, azonban a másodfokú felülbírálatra a 2018. július hó 01. napjától hatályos 2017.évi XC. törvény (továbbiakban Be.) 868. § (1) bekezdésében írt hatálysabály alkalmazásával az új eljárási törvény alapján került sor annak rögzítésével, hogy a Be.870. § (1) bekezdése értelmében a törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az azt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmények akkor is érvényesek, ha ezt a Be. másként szabályozza.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján - eltérő törvényi rendelkezés hiányában -, az ítélet megalapozottságát, illetve az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett (teljes revízió). A Be.-ben is főszabály a teljes felülbírálat, azonban a törvény a korlátozott fellebbezéshez igazodva megteremti a részleges revíziót büntetőjogi főkérdésekben (például szankció) is. Jelen esetben a védelmi fellebbezés a bűnösség megállapítását támadta - a védő ugyan a perorvoslatot már csak az enyhítésre tartotta fenn a nyilvános ülésen - a védelmi perorvoslat főiránya azonban változatlan maradt. Másfelől az elsőfokú eljárásban a bíróság a Be. hatályba lépése előtt nem oktathatta ki a fellebbezésre jogosultakat a korlátozott fellebbezésre és

annak következményeire, ezért a korlátozott felülbírálatnak kettős eljárási akadálya volt, ami kötelezően teljes revíziót vont maga után.

A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem abszolút eljárási szabálysértést, sem olyan relatív perjogi hibát, mely az érdemi felülbírálatot kizárná.

A törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és döntően megalapozott tényállást állapított meg, mely csak szűk körben volt hiányosság és iratellenesség miatt részben megalapozatlan (Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pont).

A tényállás azért hiányos, mert a bíróság a hitelt érdemlőnek talált és a tényállás alapját képező orvosszakértői vélemény ellenére nem állapította meg, hogy a sértett felfekvései a hámphányos területek megjelenésekor nagy fájdalommal jártak. Ez pedig érdemi tényállásrész, mert kihat a cselekmény helyes minősítésére is. Ezen túlmenően a vádlotti mulasztás és a bekövetkezett eredmény - a sértett halála - közötti okozati összefüggés, illetve a sértett védekezésre képtelen állapota tekintetében is részben hiányos volt a tényállás.

A Be.592. § (2) bekezdés c) pontjában szabályozott iratellenesség azért volt megállapítható, mert a bíróság az ítélet 3. oldalának első bekezdésében tévesen utalt arra, hogy a vádlott mostohatestvére.

Az ítélet tábla a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írt jogkörében az iratok tartalma alapján a tényállást következők szerint helyesbíti, illetve egészíti ki.

- Ítélet 4. oldal 3. bekezdésének 3. mondat: a sértett felfekvése sérülése a hámphányos terület megjelenésekor a sértett számára nagy fájdalommal járt.
- 4. oldal 3. bekezdés: a sértett halálát megelőző pár héttel korábban mozgásképtelensége folytán már önmaga ellátására képtelen, leromlott egészségügyi állapotban volt, amely miatt segítségnyújtásra szüksége lett volna, még annak ellenére is, hogy az orvosi segítség igénybevétele ellen tiltakozott. A vádlott részéről elvárható gondozásban, ápolásban, orvosi ellátás igénybevételében és a sértett mozgásában, tisztán tartásában megnyilvánuló segítség megadása esetén a sértettnél gennyes és váladékozó felfekvések, illetve az annak következtében beállott gennyes, tályogos tüdőgyulladás nem alakult volna ki.
- 3. oldal első bekezdésének 3. sora: a sértett mostohatestvére, egyben a vádlott nevelt gyermeke."

A másodfokú bíróság a tényállást az elkövetési magatartás, illetve a sértett halálához vezető okfolyamat, valamint sértetti sérülés fájdalommassága tekintetében dr. orvosszakértő tárgyalási meghallgatásának adatai alapján egészítette ki (7. számú elsőfokú bírósági tárgyalási jegyzőkönyv 2-5. oldal). A szakértő szakszerűen és alaposan megindokolta, hogy a sértett megbetegedése mozgás esetén fájdalommal járhat, ugyanakkor a felfekvése sérülések kialakulásakor, mikor a hámphányos terület megjelenik, a seb ideig nagyon fáj. A szakértő kitért arra is, hogy a sértett gyógyíthatatlan megbetegedése miatt az ízületi csontosodást elkerülni, megakadályozni nem lehet, megfelelő kezelések által csupán annak folyamata lassítható. Hangsúlyozta, hogy a sértett megfelelő ápolása -

tisztán tartása, testének mozgatása - esetén nem alakult volna ki felfekvés. A szakértő előadásának tényállásba foglalása nem volt mellőzhető, figyelemmel arra, hogy érdemi büntetőjogi főkérdésre (minősítés) is kihatással volt.

Az iratellenességben megnyilvánuló megalapozatlanságot az ítélet tábla a rendelkezésre álló vádlotti vallomás, tanúvallomása, illetve tanúvallomása alapján hárította el, mely egységes tartalmú bizonyítékok szerint a sértett mostohatestvére, a vádlott nevelt gyermeke.

Ezen túlmenően meg kellett állapítani, hogy az ítélet mérlegelési részének egy fontos megállapítása a tényállás része. Töretlen abban a bírói gyakorlat, hogy a tényállás körébe tartoznak - és így a másodfokú eljárásban irányadók - az elsőfokú bíróság azon ténymegállapításai is, melyeket a Be. 451. § (5) bekezdésének megfelelő tagolásától eltérően az ítélet indokolásának nem a tényállást tartalmazó részében, hanem a bizonyítékok számbavétele, értékelése során vagy a jogi indokolásában tesz (EBH2005.1192., EBH2007.1677).

A törvényszék az ítélet 15. oldal 2. bekezdésében rögzítette azon megállapítását, miszerint „... sértett halálához az ápolási hiányból eredő felfekvések, abból pedig a gennyes tüdőgyulladás alakult ki, amely okozati összefüggésben állt a halál bekövetkeztével”.

Ennek következtében az ok-okozati összefüggés tekintetében hiányosságban megnyilvánuló részleges megalapozatlanság [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont] nem volt rögzíthető, így a tényállás külön kiegészítésére e körben a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásával nem volt szükség, csak annak megállapítására, hogy a fent idézett mondatrész is a tényállás részét alkotja.

A másodfokú bíróság a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölését követően az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a helyesbített tényállás alapján bírálta felül.

Az elsőfokú bíróság az ügy helyes megítélése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika törvényei szerint kifogástalanul értékelte. Következtetései perrendszerűek és a hibátlanul értékelt bizonyítás anyagán nyugszanak. A törvényszék vizsgálta a vádlott egyes tényeket beismerő, de a felelősségét elhárító vallomását, értékelés körébe vonta a személyi bizonyítás során a lényeges tanúvallomásokat, a szakértői bizonyítást is a szükséges részletességgel folytatta le és nem maradt el a meghatározó tárgyi-okirati bizonyítékok mérlegre tétele sem. Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét részletesen és alaposan teljesítette, melyben meggyőzően számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat fogad el és melyeket nem ítél megfelelő bizonyító erejűnek a tényállás megállapítása során. Már a korábbi Be. gyakorlata alapján is irányadó volt, de különösen hangsúlyos az eljárás gyorsítását, egyszerűsítését, hatékonyságának növelését célul tűző Be. szerint az indokolás közérthető, tömör volta. Az elsőfokú bíróság ítéletében az egyes bizonyítási eszközök tartalmát túlzó részletességgel foglalta ítéletbe, melyre nincs szükség és az új Be. vezérelveivel sem áll összhangban. A vallomások részletekbe menő felidézése nélkül is elvégezhető törvényesen, a perrendnek megfelelően a bizonyítékok értékelése, erre nyomatékally hívja fel a figyelmet az ítélet tábla.

A másodfokú eljárásban főszabályként a tényálláshoz kötöttség elve alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás az irányadó, melynek elvi alapja, hogy a bizonyítékokat közvetlenül megvizsgáló és széleskörűen értékelő elsőbírósági fórum minősül a ténybírósnak. A tényálláshoz kötöttség elve alól kivétel, ha a tényállás megalapozatlan. A helyesbítést és kiegészítést követően azonban megalapozatlansági ok már nem állt fenn. Az elsőfokú bíróság okszerű bizonyíték-értékelő tevékenysége a másodfokú eljárásban nem mérlegelhető felül.

A védelmi fellebbezés a bizonyítékok törvényes értékelésének keresztül támadta a tényállást, mely annak megalapozottsága folytán eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jognak.

Az elsőfokú ítélet jogi indokolása kapcsán elsőként szükséges kiemelni, hogy az ítéletben a tény-és jogkérdések indokai részben keveredtek. Az alanyi tényezők vizsgálatakor értékelte ugyanis a bíróság az elmeorvos-szakértői vélemények adatait. Az elmeállapot természetesen kapcsolódik az alanyi oldalhoz, de az elkövetői tudattartalom és szándék értékelésekor az irányadó tényállásból kell kiindulni és az alanyi körülményeket nem lehet az elmeorvos-szakértői véleményből levezetni. A tudattartalom nem ténykérdés, hanem olyan jogkérdés, melyet a történeti tényállásnak az egyes törvényi tényállásnak való megfeleltetése során kell vizsgálni.

A vádlott bűnösségére vont következtetés törvényes. Az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a cselekményt a Btk. 160. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés d) és j) pontja szerint különös kegyetlenséggel, védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntettének.

Az emberölés törvényi tényállása ún. nyitott törvényi tényállás, amelynek az a lényege, hogy a törvény nem határozza meg az elkövetési magatartást pontosan, ebből következően minden olyan magatartás tényállásszerű, amely az okozatosság rendje szerint a halálos eredmény előidézésére alkalmas. Az okozati összefüggésnek az elkövetési magatartás és az eredmény (a sértett halála) között kell fennállnia.

Az elkövetési magatartás, az eredmény létrehozása kifejthető mulasztással, azaz a kötelesség nem teljesítésével is megvalósulhat az emberölés, feltéve hogy a halálhoz vezető okfolyamat elindítója nem az elkövető aktív magatartása, és ha az elkövetőnek egyfelől jogi, vagy erkölcsi alapon nyugvó speciális kötelessége van, másfelől reális lehetősége is van a halálhoz vezető oki folyamat megakadályozására, ám ezt a kötelességét nem teljesíti. A vádlott a legelemibb gondoskodási kötelezettségét mulasztotta el hosszabb időn keresztül, jóllehet jogi és erkölcsi alapon ez a kötelezettség őt terhelte. A vádlottat - a sértett orvoshoz fordulást elutasító magatartásán túl - semmi nem akadályozta kötelezettsége teljesítésében. A törvényszék így helyesen állapította meg a vádlott gondozási kötelezettségének elmulasztása és a bekövetkezett halálos eredmény között az okozati összefüggés fennállását.

A 3/2013. Büntető Jogegységi határozat iránymutatásában meghatározott és megalapozottan feltárt alanyi és tárgyi tényezőkből okszerűen vonható következtetés a vádlott eshetőleges ölési szándékára. Amennyiben az elkövető felismeri a mulasztásból származó, halálhoz vezető okfolyamatot és az előre látott eredményhez közömbösen viszonyul, a bűnösség formája szándékos. Az a tény, hogy a sértett már hetekkel a halálát megelőzően az alapvető életfunkcióit (étel, folyadék bevitel, széklet, vizelet ürítése, a mozgás, a kontaktus a környezetével) segítség nélkül nem tudta gyakorolni, környezete rendkívüli büzt árasztott, egy olyan általános intellektusú ember számára, mint a vádlott, a minimális gondosság, ráfigyelés tanúsítása mellett felismerhető volt. Az sem volt a számára kétséges, hogy az alapvető életfunkciók gyakorlásának hiánya, a sértett teste mozgatásának hiánya miatt felfekvések keletkeztek, és a felfekvések kezelésének elmulasztása - azok terjedelme és súlyossága miatt - a sértett halálához vezethet. Átlátta a vádlott azt is, hogy a sértett halálához vezető okfolyamatot csak az orvosi beavatkozás lenne képes megakadályozni,

melyre lehetőség is lett volna. A lehetséges, halálos következmény előre látása ellenére mégsem tett semmit, az előre látott halálos eredmény bekövetkezésébe belenyugodott. A külső jelekből a vádlottnak látnia kellett a sértett romló állapotát, az elhanyagolás mértéke és annak időtartama, a sértett meglévő, majd egyre romló fizikai állapota alapján megállapítható, hogy a vádlott tudatában felmerült a sértett halálának lehetősége, és abba belenyugodott. A vádlott a sértett életben maradását illetően legfeljebb a véletlenben bízhatott, hiszen életben tartása érdekében semmit nem tett. Magatartásából arra következtetés nem vonható le, hogy a sértett halálát kívánta, azonban annak bekövetkezésébe belenyugodott, így a Btk. 7. § -a értelmében eshetőlegesen ölési szándéka igazolható, amint erről az elsőfokú bíróság igen részletes és alapos indokolást adott, melyben foglaltakkal a másodfokú bíróság egyetértett.

Kellő indokát adta a törvényszék annak is, hogy milyen ismérvek alapján határozta el a vádlott magatartását a gondozási kötelezettség elmulasztásának a büntettétől. Az ölési szándék vitathatatlan megállapítása folytán a vádlotti cselekmény a gondozási kötelezettség elmulasztása büntettének nem minősíthető. Emellett a vádlott esetében a bűnösség formáját illetően a gondatlanság sem merülhetett fel, nem lehet ugyanis alappal arra következtetést vonni, hogy a vádlottnak oka lett volna az eredmény elmaradásában való bizakodásra, azaz az erősen leromlott egészségi állapotú sértett megfelelő gondoskodás, illetve orvosi segítségnyújtás nélkül való életben maradására.

A törvényszék helytállóan fejtette ki azt is, hogy a vádlott cselekménye miért minősül a Btk. 160. § (2) bekezdés d) pontja szerint különös kegyetlenséggel elkövetettnek.

Az ölés mindig durva és embertelen tett, a Btk. 160. § (2) bekezdésében meghatározott minősített eset törvényi tényállásában a különös kegyetlenséggel elkövetés az emberölés elkövetésének módja, ami nem azonosítható az emberölés elkövetési magatartással. Amennyiben az elkövetési magatartás különös kegyetlenséggel véghezvitt, az okozati kapcsolat meglétének vizsgálata akkor is az elkövetési magatartás és az eredmény viszonyában történhet. Ebből viszont az következik, hogy a különös kegyetlenség mint elkövetési mód a szándék tudati, akarati oldalához és nem az érzelmi oldalához (a sértett halálának kívánásához vagy az abba való belenyugváshoz) kapcsolódik. Mint a felülbírált ügyben, az emberölés különös kegyetlenséggel elkövethető úgy is, hogy az elkövető ölési szándéka csupán eshetőlegesen, azaz az elkövető felismeri a magatartásának különös kegyetlenségét, és a halálos kimenetel előidézésére alkalmasságát, ám a halálos eredmény bekövetkezését nem kívánja, de abba belenyugszik. A különös kegyetlenséggel elkövetés megállapításához az elkövető tudatának az elkövetés idején át kell fognia a végrehajtás különös kegyetlenségét. A terheltnek erre a tudattartalmára a sértett sérüléseinek kiterjedt nagyságából és súlyosságából, az elhanyagolás hosszan tartó, elhúzódó voltából egyértelmű következtetés vonható. Emellett a különös kegyetlenséggel elkövetés szempontjából nem hagyható figyelmen kívül, hogy a beteg és ebből eredően mozgásában egyébként is számottevően korlátozott sértettnek már mozgásképtelen állapotában hosszú időn keresztül, megfelelő higiéniai, táplálási és egészségügyi ellátás nélkül való, igen fájdalmas felfekvésekkel magára hagyása önmagában alkalmas volt a halálához vezető okozati folyamat megindítására.

Egyetértett az ítéletábrával a törvényszék azon álláspontjával is, miszerint a vádlott cselekménye Btk. 160. § (2) bekezdés j) pontja szerint védekezésre képtelen sértett sérelmére is megvalósított. A Btk. 459. § (1) bekezdés 29. pontja szerint védekezésre képtelennek kell tekinteni az is, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére. A sértett fizikai, egészségi állapota miatt már 2016. év elején mozgásképtelenné, ágyban fekvő beteggé vált, aki helyváltoztatásra sem volt képes, így jelen esetben őt védekezésre képtelennek kellett tekinteni.

Ugyanakkor az elsőfokú ítélet jogi indokolásából az ítélet 19. oldal 4. bekezdését mellőzni kellett, mert a sértett védekezésre képtelensége a vádlottól függetlenül bekövetkezett, hiszen olyan megbetegedésben szenvedett ((Bechterew kór), a gyógyíthatatlan, az ízületi csontosodás kialakulását megelőzni nem lehet, legfeljebb csupán - megfelelő kezelésekkel - lassítani a folyamatot.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket többségében feltárta, azonban további súlyosító hatású tényezőt jelent, hogy az emberölés büntette két okból is súlyosabban minősül, hiszen a bűncselekmény többszörös minősülését külön súlyosító körülményként kell értékelni (Kúrai 56. BK vélemény III. 5.). Ezzel szemben enyhítő körülmény a szándék eshetőleg volt. A szándék súlyosabb formája ugyan nem súlyosító körülmény, de a szándék enyhébb formája enyhítő körülményként veendő figyelembe.

Az elsőfokú bíróság a vádlottal szemben a büntetési céloknak megfelelő, a bünteteskiszabási elvekkel összhangban álló, tettarányos büntetést szabott ki, mely szükséges, egyben elégséges és megfelel az egyéniesítés elveinek is. Jelen ügyben az eset összes körülményét figyelembe véve - tekintettel az enyhítő és a súlyosító körülményekre is - egyetértett a másodfokú bíróság a törvényszék azon álláspontjával, mely szerint a Btk. 82. § (1) bekezdésben és a (2) bekezdés a) pontjában írt úgynevezett enyhítő szakasz alkalmazásával a büntetési tétel alsó határához - 10 évi szabadságvesztéshez - képest egyszeres leszállással lehetőség van a vádlottal szemben enyhébb szabadságvesztés büntetést kiszabni. Az enyhítő körülmények számára és nyomatékára tekintettel - ezek közül különös figyelemmel a vádlott életkorára, büntetlen előéletére - a fentebb hivatkozott bünteteskiszabási elveket mérlegre téve az enyhítő rendelkezés kimerítő alkalmazásával kiszabott 5 év szabadságvesztés büntetés túl enyhének nem ítéltető, nincs valós indok a súlyosításra, ezért az arra irányuló ügyészi jogorvoslat nem volt megalapozott. Az enyhítés érdekében bejelentett védelmi fellebbezés sem volt alapos, enyhítésre csak kétszeres leszállással lett volna lehetőség, melynek nem álltak fenn az anyagi jogi előfeltételei.

Nem értett egyet azonban a másodfokú bíróság a törvényszék azon rendelkezésével, mely szerint a vádlott a szabadságvesztés büntetés fele részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. E körben a törvényszék által felhívott jogszabályhely pontatlan is, mert ennek a kedvezménynek az alkalmazására az elsőfokú bíróság által rögzítettektől eltérően a Btk. 38. § (3) bekezdése ad lehetőséget.

Rámutat az ítélet tábla, miszerint kizárólag különös méltánylást érdemlő esetben nyílik arra lehetőség, hogy az 5 évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztés esetén a bíróság akként rendelkezzen, hogy az elítélt a büntetés fele részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Az elsőfokú bíróság ilyen különös méltánylást érdemlő körülménynek a vádlott esetében feltárt enyhítő körülményeket tekintette, mely álláspontja téves, hiszen ugyanezen körülményeket már figyelembe vette a büntetés kiszabásánál, mikor a Btk. 82. § (2) bekezdés a) pontját - az úgynevezett enyhítő szakaszt - alkalmazva a 10 évi törvényi minimum helyett 5 évben határozta meg a szabadságvesztés tartamát.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a vádlott esetében nem áll fenn olyan különösen méltányolható körülmény, ami a Btk. 38. § (3) bekezdésében írt rendelkezés alkalmazását indokoltá tenné. E rendelkezést megalapozó különös méltánylást érdemlő körülmény lehet a sértett provokatív magatartása, a bűncselekményben való közrehatása, a cselekmény méltányolható oka bűnösség kisebb foka [BH1998. 314., BH1999. 242., BH1999.400., BH2000. 45.]. E körülmények nem állnak fenn. Alapot adhat a rendelkezés alkalmazására ugyan a vádlott idős életkora, megromlott egészségi

állapota is, e körülményeket a már idézettek szerint azonban a bíróság már értékelte a büntetés mértékének megállapításakor. Összegezve: a kétszeresen súlyosabban minősülő emberöléssel kapcsolatban feltárható alanyi és tárgyi tényezők helyes értékelésével nincs megfelelő ok a törvényi főszabálytól való eltérésre.

A másodfokú bíróság ezért a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetésből legkorábban a kétharmad rész kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A közügyektől eltiltás törvényes.

Az ítélet egyéb, járulékos kérdésekben hozott rendelkezései is megfelelnek a törvénynek.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a Be. 604. (1) bekezdése b) pontja és 606. § (1) bekezdése alapján a szükséges részben megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 604. § (1) bekezdés a) pontja és 605. § (1) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta.

Az ítéletábra a másodfokú eljárásban a kirendelt védő közreműködéssel kapcsolatban felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. §. (1) bekezdése alapján állapította meg, melyet a bűnösnek kimondott vádlott köteles viselni.

Debrecen, 2018. július 04.

Dr. Háger Tamás sk. tanács elnöke, az aláírásban akadályozott Dr. Répássy Árpádné
dr. Német Laura sk. előadó bíró helyett is: Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke, Dr. Gömöri Olivér
sk.bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 25.B.371/2017/8. számú ítélete a másodfokú határozatban foglalt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2018. július 04.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő